

MAREK KLUZ

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Polska

marek.kluz@upjp2.edu.pl

<https://orcid.org/0000-0002-2255-1431>

Adam Czabański i Andrzej Pryba, *Samobójstwo w optyce katolickiej*, Poznań 2022

Zjawisko samobójstwa towarzyszy ludzkości od najdawniejszych czasów. Jest, niestety, nieodłącznym elementem kulturowym i cywilizacyjnym w historii ludzkości. Samobójstwa występują z różnym nasileniem i spotykają się z różną oceną. W drugiej połowie XX wieku i z początkiem XXI wieku nastąpiło znaczne nasilenie tego zjawiska. Duże zmiany cywilizacyjne, tempo życia, występowanie gwałtownych przemian i kryzysów społecznych, gospodarczych i politycznych wpływają negatywnie na zachowanie człowieka i w wielu przypadkach prowadzą do zachowań autodestrukcyjnych. Samobójstwo jako zjawisko społeczne o znacznych rozmiarach wymaga zatem pilnych działań dla zbudowania społeczeństwa, gdzie człowiek czułby się akceptowany i wspomagany od chwili narodzin aż do śmierci. W nurt podejmowanych obecnie inicjatyw, których celem jest zapobieganie samobójstwom, wpisuje się także książka Adama Czabańskiego i Andrzeja Pryby *Samobójstwo w optyce katolickiej*.

Podjęty przez autorów temat dotyczący problematyki samobójstwa jest ważny i aktualny. Bogata literatura z różnych dziedzin wiedzy poświęcona problemowi samobójstwa skłaniała do zajęcia się tym zagadnieniem. Wybór tematu jest uzasadniony merytorycznie oraz tym, że płaszczyzna odpowiedzialności za ludzkie życie jest we współczesnym świecie mocno poddana dyktatowi relatywizmu. Daje się dzisiaj zauważyć zjawisko utraty poczucia odpowiedzialności za wartość, jaką jest ludzkie życie.

Układ książki jest uporządkowany i logiczny. Czytelnik uzyskuje syntetyczny pogląd na opracowany temat. Treść książki odpowiada założeniom wyznaczonym w tytule. Problem badawczy został postawiony jasno i merytorycznie, jest świadectwem wysokiego poziomu trudności. Przez logiczną, konsekwentną i dobrze rozbudowaną strukturę prezentowane opracowanie przedstawia się jako bardzo dobre rozwiązanie naukowe, wskazując na ogromne zaangażowanie badawcze autorów.

Wnikliwa lektura książki świadczy o godnej podkreślenia erudycji autorów, którzy dają się poznać jako ludzie kierujący się ogromną pracowitością, pasją poznawczą, wewnętrźnie zaangażowani w opracowywaną problematykę. Autorzy pewnie poruszają się po różnych dziedzinach wiedzy historycznej, społecznej, teologicznej i moralnej.

Ich refleksja poświadcza pilność i naukową rzetelność w podejściu do problematyki, co w połączeniu z ciekawością badawczą i wyczuwalną wrażliwością stanowi o wartości opracowania. Sama narracja, w której mnóstwo argumentów i elementów zaczerpniętych z wielu źródeł, została ułożona w spójnym schemacie, jest uporządkowana i konsekwentna. Co więcej, autorzy nie zatrzymali się tylko na warstwie opisowej nauczania różnych badaczy na temat problemów związanych z samobójstwem, ale w sposób wysoce umiejętny potrafili dokonać syntezy tego nauczania. Prowadzone analizy teologiczne, liczne odsyłacze do literatury fachowej oraz formułowanie komplementarnych wniosków prowadzą do przekonania, że autorzy wykazali się erudycją i zdolnością do interdyscyplinarnego ujęcia problemu. Swoim opracowaniem wzbogacili polską literaturę społeczno-moralną o dzieło źródłowe, będące niezbędną pomocą dla każdego, kto będzie podejmował szeroko rozumianą problematykę dotyczącą samobójstwa.

Na podkreślenie zasługuje spójna struktura książki. Autorzy w sposób jasny i uporządkowany przedstawili zagadnienie samobójstwa w szerokim kontekście ze szczególnym uwypukleniem duszpasterskiej roli Kościoła w zapobieganiu samobójstwom i z dużym znanstwem teologii moralnej społecznej przeanalizowali je, zwracając w procesie badawczym uwagę na te aspekty, które wskazują na nowe podejście do problematyki moralno-społecznej albo też są szczególnie dlań charakterystyczne.

Opracowanie jest ubogaceniem myśli teologicznej i społeczno-moralnej w Polsce i budzi żywe zainteresowanie czytelnika. Wszystkie poruszane w książce zagadnienia mogą okazać się cenną pomocą w jasnym sprecyzowaniu celu i sensu życia oraz kreacji właściwej postawy moralnej współczesnego człowieka. Wydaje się, że już nawet samo uświadomienie sobie przez człowieka omawianych kwestii, może być jego wielkim zyskiem moralnym.

Trzeba także podkreślić przejrzysty i komunikatywny język. Co więcej, nie jest to język przesadnie poddający się źródłom i opracowaniom. Autorzy potrafią zachować swój styl, a że jest to styl jasny i precyzyjny, choć bez zbędnych ozdobników, to książkę czyta się z dużą przyjemnością.

Zaplecze źródłowe zostało poprawnie wykorzystane i właściwie uporządkowane. Autorzy solidnie przestudiowali nauczanie Kościoła i papieży oraz współczesną literaturę społeczno-teologiczną. Książka jest owocem dojrzałych poszukiwań.

Recenzowana publikacja ze względu na naukowy i praktyczny charakter jest adresowana do naukowców, terapeutów, kapłanów, nauczycieli, wychowawców i studentów, ale również (co warto podkreślić) do każdej zainteresowanej osoby.